

Eesti Kirjandusmuuseumi juhtivteadur Mare Kõiva nimetati Euroopa akadeemikuks

Üleeuroopaline loodus-, humanitaar- ja kirjandusteaduste akadeemia *Academia Europaea* nimetas Eesti Kirjandusmuuseumi juhtivteaduri Mare Kõiva Euroopa akadeemikuks. Mare Kõiva on silmapaistvate saavutustega eesti folkloori, rahvausundi ja mütoloogia uurija, folkloristika tulihingeline arendaja, julge eksperimenteerija ja väga paljude loominguiliste ideede algataja nii Eestis kui ka rahvusvahelisel teadusareenil. Tema märkimisväärne panus humanitaarteadusse ajaloolistest mütoloogia-alastest tõlgendustest tänapäeva kultuurinähtuste käsitlusteni aitab oluliselt paremini mõista ühiskonda ja rahvuskultuuri laiemal globaalsel taustal.

Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna juhataja ametis on Mare Kõiva alates 2000. aastast vedanud mitmeid suuremahulisi teadusprojekte. Alates 2015. aastast täidab ta Eesti-uuringute Tippkeskuse juhi vastutusrikkaid ülesandeid. Euroopa Regionaalarengu Fondi rahastatav ja Eesti Kirjandusmuuseumi juures töötav, praegu ainus humanitaaria tippkeskus kui teaduskonsortsium tegeleb Eesti etniliste rühmade keele- ja kultuurinähtuste komplekssete uuringutega, sidudes interdistsiplinaarseteks uuringuteks humanitaarteadlasi nii Eesti Kirjandusmuuseumist, Eesti Keele Instituudist, Eesti Muusika- ja Teatriakademiast, Tallinna Ülikoolist, Tallinna Tehnikaülikoolist kui ka Tartu Ülikoolist.

*Mare Kõiva on pildile püütud välitöödel šoti pühade veehogude juurde.
Juri Fikfaki foto 2019.*

Academia Europaea liikmeks valimisega tunnustatakse Kõiva uurimistööd ja püsivat panust Euroopa teadusse. Mare Kõiva sulest on ilmunud üle 200 kõrgetasemelise teadus-publikatsiooni. Ta on analüüsinud nõidussõnu, rahvaarstide fenomeni, folkloorseid hirmu- ja õudusjutte, rahvaastronoomiat, kalendrikombeid, interneti-pärimust, patsiendi-naratiive, eestlaste etnilisi stereotüüpe, lemmikloomapidajate traditsiooni. Peale nimetatute on tema uurimisfookuses väljarändajate pärimus, folkloori multimeedialisus, mitmed (uus)usundilise traditsiooni ilmingud, kohtade sakraalsus. 2019. aastal ilmus rahvaluuleteaduse tähtteos – Mare Kõiva koostatud ja kommenteeritud akadeemiline väljaanne “Eesti loitsud” (sarjas “Monumenta Estoniae Antiquae”; EKM Teaduskirjastus). Pikaajalise uurimistöö tulemus koondab arstimissõnu nakkus- ja sisehaiguste ravimiseks; esitletakse seoseid teiste rahvapärimuse liikidega, iseloomustatakse loitsude tüpoloogiat ja levikut.

Academia Europaea on 1988. aastal Londoni Kuningliku Seltsi poolt asutatud rahvusvaheline teadlasühendus enam kui 4000 liikmega, kelle hulgas on juhtivad eksperdid väga paljudest valdkonnadest: füüsika ja tehnoloogia, bioloogia ja meditsiin, matemaatika, kirjandus- ja humanitaarteadused, sotsiaal- ja kognitiivsed teadused, majandus- ja õigusteadus.

Mainekasse akadeemiasse kuulub nüüd 17 Eesti teadlast: Jaak Aaviksoo, Jüri Allik, Jaan Einasto, Jüri Engelbrecht, Marina Grišakova, Jaak Järv, Veronika Kalmus, Toivo Maimets, Ülo Mander, Helle Metslang, Viacheslav Morozov, Tarmo Soomere, Margit Sutrop, Jüri Talvet ja Rein Vaikmäe, ning 2021. aastal nomineeritud Mare Kõiva ja Andra Siibak (Tartu Ülikooli meediauuringute professor).

Akadeemia tegutseb selle nimel, et õppe- ja teadustöö ning haridus Euroopas oleks kõrgeimal võimalikul tasemel. Eesmärk on, et üldsus mõistaks paremini teadmiste ja õppimise kasulikkust ning oleks kursis teadusteemadega, mis mõjutavad ühiskonda, elukvaliteeti ja elatustaset.

Oma uued liikmed valis Euroopa Akadeemia nõukogu juunis 2021 (vt <https://www.ae-info.org/>).

Piret Voolaid